

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VII. Vtrum de ratione Meriti sit, esse opus hominis Viatoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

servat P. Esparza, Bonitas actus, quam habet ex obiecto formali motivo, plus confert ad meritum quam difficultas; quia victoria difficultatis intenditur, & proposito premio sollicitatur, ut habeatur bonitas & perfectio operis ac operantis. Vnde ob praestantiam actus potest inesse actui plus meriti, etiam si sit minor difficultas. An autem actus inferioris virtutis possit ob incrementum difficultatis eo usque crescere in ratione meriti, veradequet meritum actus superioris, videri potest Ripalda. d. 30. de Ente supernat. s. 9.

880. Ex conclusione posita P. Martinus Esparza deducere conatur, Personam divinam non potuisse subire officium Redemptoris in natura angelica, vel anima separata assumpta, quia in his non potuisset mereri. Rationem dat. Verbum enim quaecunque naturam assumpsisset, illa debebat esse beata. Jam vero Natura Angelica & Anima separata per ipsam beatitudinem redduntur incapaces operum arduorum contemptivorum boni alicujus temporalis: non item natura humana, habens corpus passibile.

881. Hac tamen deductio mihi necdum est persuasa. Nam certum est, quod Angelica Natura sit capax torturae aequivalentis illis doloribus, quorum capax est corpus, quomodocunque illa tortura explicetur, de qua diximus tract. de Angelis. Porro beatitudo Personae divinae etiam connaturaliter debebat esse impassibilis, quia debebat illi corpus gloriosum; ut tamen pati posset, voluit in hoc dispensare, & assumere corpus passibile. Possit ergo Persona divina, constans natura divina & Angelica, voluisse subire tormentum simile illi, quod patiuntur animae in purgatorio ab igne: hoc sane tormentum non minus opponeretur bono temporali quam opponitur passio in corpore humano: ergo posset adesse bonum contemptibile, & secundum se aestimabile in Natura Angelica, sicut adfuit in Natura humana. Verum in hoc discutendo non vacat, nec operis pretium est immorari.

CONTROVERSIA VII.

Utrum de ratione Meriti sit, esse opus hominis viatoris.

882. Differt hac quaestio à priori, ut mox patebit. Pro cuius resolutione prius dicendum est, quid intelligatur nomine viae, & quinam Theologicè viatores dicantur. Prima quorundam antiquorum explicatio fuit, tamdiu aliquem esse viatorem, saltem respectivè, hoc est respectu alicujus boni consequibilis in termino, quamdiu illud bonum non habet, & simul etiam necdum est redditus incapax illius boni. Ita Durandus, Gabriel, Alensis, Bonau. & alij: vnde

concesserunt, quoddam Angeli, & Beati adhuc sint respectivè in via ad aliquam gloriam accidentalem, quam possint promereri.

Hac explicatio repugnat communi sensui Theologorum. Inde enim sequeretur, beatos omnes, excepta B. V. adhuc esse in via, quia adhuc carent unionem animae cum corpore, cujus aliquando erunt participes: item sequeretur, quod animae in purgatorio adhuc essent in via respectu visionis beatæ, & quod eam possint mereri, quia carent illâ, & aliquando accipient. Neque refert, quod respectu horum praeiorum jam praecesserit meritum, hoc enim non tollit rationem viae, ut patet in Christo, qui statim à principio meruit totum quod accepit postea, licet idem pluribus titulis promeruerit, ut observavit Suarez. Deinde saltem sequitur, animas in purgatorio posse adhuc mereri augmentum gloriae, quia necdum habent gloriam, & ideo nondum sunt redditae incapaces augmenti gloriae, sicut redduntur beati per ipsam beatitudinem essentialem, quae non recipit successivè augmentum.

883. P. Suarez existimat, statum viae non posse brevius & commodius expediri, quam dicendo, quod via tamdiu duret, quamdiu durat vita mortalis, seu quamdiu quis mortuus non est. Contra quam explicationem (quae reipsa vera est) objicit sibi ipse exemplum Enoch & Eliae, qui adhuc vivunt in corpore mortali, quamvis sine rebellionem carnis (quod non obstat viae) & tamen non videntur amplius esse viatores; quia ut ipse Suarez probabilius docet, defacto non merentur, quamvis oppositum doceat Viegas, & quidam alij. Respondet tamen Suarez, ideo illos adhuc esse viatores, quia iterum redibunt ad statum merendi in fine mundi. Caterum quod defacto non mereantur, Suarez vnicè refundit in arbitrium Dei, nolentis illorum actus premiare, quamvis secundum se essent premio digni: & hoc ideo, ne alioquin per tam longum tempus denique possint pervenire ad summam gloriam, & superare quosvis sanctos.

884. Ad hoc autem respondet Viegas, hoc non sequi, quia cum non eliciant actus cum rebellionem carnis, sed valde faciles, ideo sunt parum meritorij. Verum hac responsio non est bona, cum habeat instantiam in Christo & Beata V.

Melius totam difficultatem expedire videtur P. Esparza juxta paulò antè defensionem doctrinam, scilicet, quoddam Enoch & Eliae defacto non mereantur, quia sunt positi in tali statu, in quo non possunt aliquod Bonum temporale contemnere, quod sit impossibile cum eorum actibus, sicut etiam animae Patrum in Limbo, & animae in purgatorio. Quia verò status ille iterum mutabitur, & redituri sunt ad statum, quo possint bona temporalia contemnere, ideo adhuc

sunt viatores. Nam via opponitur status immobilis, seu non amplius mutandus in statum merendi per contemptum Boni Temporalis.

885. Defacto autem eos non posse per actus honestos contemnere aliquid bonum temporale, tanquam impossibile cum tali actu honesto, declarat idem auctor. Quia ex quo à reliquis mortalibus sejuncti vitam agunt omnino placidam & imbellem, sunt expertes omnis molestia liberè declinabilis per omissionem actuum honestorum. Nempe, inquit, habent omnem morum honestatem, cum omnibus commodis, quorum ipsis copia & potestas simpliciter facta est, conjunctam; nec Deo placent vlla eorum incommoda liberè suscepta: separavit enim eos à reliquis, ut pacificè degerent liberi ab omni molestia, omnique incommodo praegravante sanctos ac honestos mores, quoad omnes & singulos eorum actus. Sunt enim liberi à fomitibus vexatione, ex communi sententia, eademque ratione dicendi videntur liberi ab omni alia molestia commodi & incommodi temporalis, valentis retrahere ab amore honestatis, vel totaliter, vel quoad partem, & ingerentis difficultatem aliquam placidæ prosecutioni ejusdem honestatis adequatè sumptæ. Hac ille.

886. Hinc autem (ut ad quæstionem tituli veniamus) deducitur cum eodem Authore, & P. Vasquez, contra Suarez, ex natura rei, & non merè ex arbitrio Dei provenire, quod ratio via sit de conceptu meriti. Quia status viatoris est convertibilis cum indifferentia ad prosecutionem & contemptum arduum commodi temporalis, impossibilis cum actu honesto meritorio; quæ indifferentia, ut probatum est, requiritur ad rationem meriti.

Neque refert, quod Enoch & Elias adhuc censeantur esse viatores, & tamen non possint nunc mereri. Nam non est necesse, ut viator pro omni tempore possit mereri: alioquin infantes & amentes non essent viatores: satis ergo est, quod ad statum merendi possint redire aut pervenire.

887. Econtrario infertur, animas Patrum in Limbo & in Purgatorio, & infantium decedentium sine Baptismo, non esse viatores, quia non sunt amplius capaces actuum arduorum contemptivorum boni temporalis! eo prorsus modo quo de Enoch & Elia declaratum est, cum hoc discrimine, quod illæ animæ non sint amplius rediturae ad statum merendi, sicut rediturae sunt Enoch & Elias.

CONTROVERSIA VIII.

Quomodo mereamur Gratiam & Gloriam.

888. **T**Am Gratia, quam Gloria correspondens Gratia, dupliciter considerari potest: primo, quoad primam collationem ad Justificationem intuitu ultimæ dispositionis ad Justificationem; itidem quoad gloriam correspondentem Gratia primò collata: Secundo, quoad augmentum Gratia, & similiter quoad correspondentem augmentum Gloriae.

Certum imprimis est, & videtur omnino definitum in Tridentino *sess. 6. can. 31.* hominem justificatum mereri per opera elicitia in Gratia augmentum ipsius Gratia habitualis. Neque enim admittenda est interpretatio P. Gabriels Vazopinantis posse Tridentinum intelligi saltem de, quod plus non velit, quam quod iusti faciant magis Sancti per ipsa bona opera. Hanc interpretationem nullo modo patiuntur verba Tridentini. Si quis, inquit dixerit, non justificatum bonis operibus, non verè mereri augmentum gratia &c. Si hoc non esset aliud, quam fieri magis sanctos, idem esset ac si diceretur, non mereri ipsa nostra opera, per quæ firmus magis sancti: non ergo intellexit solum illud augmentum sanctitatis, quod provenit formaliter à ipsis operibus.

889. Dubitatur 1. An per ultimam dispositionem ad gratiam, seu justificationem peccato obtinendam, mereamur aliquo modo primam infusionem gratia.

Prima sententia negat ultimam dispositionem, qualis est perfecta contritio, omnem rationem meriti, etiam de congruo. Ita Capreolus, de tus, Hostius, & inclinat Stapletonus ac Medina apud Suarez.

Secunda sententia est, illam dispositionem non solum habere rationem meriti de congruo, sed etiam de condigno. Ita viri docti in Hispania docuerunt, teste Turriano.

Tertia & vera sententia est, negans quidem illi dispositioni meritum de condigno, concedens tamen Meritum de Congruo.

890. Prior Pars probatur ex dictis. Primo; In tantum mereamur aliquid donum supernaturale de condigno, in quantum actus meritorius dignificatur à Gratia sanctificante: ut patet ultima dispositio ad infusionem Gratia, non potest dignificari à Gratia infundenda intuitu illius dispositionis: ergo &c. Minor probatur ex illa Theologorum Regula: *Principium Meriti non cadit sub Merito.* Atqui Gratia dignificans est principium Meriti, immò forma denominans meritum.